

สารบัญ

สอยตะเจ็บให้ทันกาล

บทเรียนการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

บทนำ	13
บทเรียนในการปรับตัว 9 ข้อ	17
การปรับตัว : จับนี้หรือในอนาคต	27
ภูมิอากาศและการพัฒนา	45
การประเมินทางเลือกในการปรับตัวแบบต่างๆ	55
การสร้างบรรยากาศ (เจอบ Iv) ที่ส่งเสริมให้เกิดการปรับตัว	64
บทสรุป	73
เอกสารอ้างอิง	74
ภาคผนวก : กรณีศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศกับการปรับตัว	78
1 ปรับยุทธศาสตร์การอนุรักษ์เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ในทางตอนใต้ของแอฟริกา	79
2 ประโยชน์และต้นทุนของการปรับเปลี่ยนการวางแผนและการจัดการน้ำ ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและการขยายตัวของความต้องการ ใช้น้ำในเขต Western Cape ของประเทศแอฟริกาใต้	81
3 ความรู้พื้นบ้าน สถาบัน และการปฏิบัติเพื่อรับมือกับการผันผวนของ ภูมิอากาศในเขตลุ่มแม่น้ำลิมโปโป ประเทศบอตสวานา	83
4 การพัฒนาชุมชนและการรับมือกับภัยแล้งในชนบทของประเทศซูดาน	85
5 ภูมิอากาศ โรคมาลาเรีย และโรคท้องร่วงในเขตเลควิกตอเรีย : การปรับตัวเพื่อรับมือกับภัยที่เปลี่ยนไป	87
6 เข้าใจเหตุผลทางเศรษฐกิจในการปรับตัวของระบบการปลูกถั่วพิช ในเขตที่สูงในประเทศแกมเบีย	89

7	อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของการปรับตัวโดยครอบครัวในชนบททางภาคเหนือของประเทศไทยในจี้เรีย	91
8	ใช้การพยากรณ์อากาศรายฤดูในการปรับตัวการผลิตอาหาร เพื่อรับมือกับความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในประเทศไทยในจี้เรีย	94
9	การปรับตัวของการปลูกธัญพืชในเขตแห้งแล้งและเขตชลประทาน เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในประเทศไทยในจี้เรียและอียิปต์	96
10	การปรับตัวเพื่อรับมือกับภัยแล้ง สภาพอากาศรุนแรง และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในเขตทุ่งหญ้าของประเทศมองโกเลีย	98
11	การประเมินทางเลือกในการปรับตัวสำหรับลุ่มแม่น้ำเฮยเหอในประเทศจีน	101
12	ยุทธศาสตร์ในการจัดการความเสี่ยงจากภูมิอากาศในเขตลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง : แนวทางที่ใช้พื้นที่เป็นกรอบในการทำงาน	103
13	ผลกระทบและความขัดแย้งของการปรับตัวในเขตลุ่มแม่น้ำพันทาบางัน-คาร์แรงลัน ประเทศฟิลิปปินส์	106
14	จากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน : การผลักดันให้เกิดการปรับตัวในเมืองของเกาะต่างๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิก	108
15	การปรับตัวเพื่อรับมือกับความเสี่ยงจากโรคใช้เลือดออกในเขตแคริบเบียน	110
16	การปรับตัวเพื่อรับมือกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ : บทเรียนจากประสบการณ์ในประเทศอาร์เจนตินา	112
17	ทักษะของท้องถิ่นต่อการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ : บทเรียนจากประเทศเม็กซิโกและอาร์เจนตินา	114
18	การปลูกข้าวโพดและถั่วเหลืองในเขตตะวันออกเฉียงใต้ของอเมริกาใต้ : การปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	117
19	ยุทธศาสตร์การประมงสำหรับการจัดการกับความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในเขตปากแม่น้ำของริโอเดอลาปลาตา	119

ความเปราะบาง

ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

เกริ่นนำ	127
ทรัพยากรธรรมชาติ	131
<ul style="list-style-type: none">• ทรัพยากรน้ำ• ที่ดิน• ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ	
พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะขนาดเล็ก	153
เศรษฐกิจชนบทและความมั่นคงด้านอาหาร	160
<ul style="list-style-type: none">• การเข้าถึงทรัพยากรการผลิตของครอบครัว• ความเสื่อมโทรมของที่ดิน• ความขัดแย้ง• ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจพึ่งพาการส่งออกผลผลิตเกษตร• กลไกตลาดและเครือข่ายการพึ่งพาทางสังคม	
สุขภาพของผู้คน	175
บทสรุป	181
เอกสารอ้างอิง	184
ภาคผนวก : กรณีศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศกับความเปราะบาง	188
1 ความเปราะบางของความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตตอนใต้ของแอฟริกาต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	189
2 การตอบสนองของป่าต่อการเปลี่ยนแปลงของฝนในประเทศฟิลิปปินส์	191
3 ความเปราะบางของชาวบ้านที่เลี้ยงสัตว์ในมองโกเลีย ต่อสภาพภูมิอากาศรุนแรงและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	193

4	ความเปราะบางของระบบทรัพยากรในเขตลุ่มแม่น้ำเฮงเหอทางตะวันตกของประเศจีน	195
5	คลื่นยักษ์ ทะเลยกตัวขึ้น และความเสี่ยงจากน้ำท่วมในเขตเมืองบัวโนสไอเรส	199
6	ภูมิอากาศและคุณภาพของน้ำบริเวณปากแม่น้ำและการประมงชายฝั่งในเขตริโอเดอลาพลาตา	201
7	การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและเศรษฐกิจที่พึ่งพาการท่องเที่ยวของประเทศเซเชลส์	203
8	ความมั่นคงด้านอาหารของครอบครัวและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ : การศึกษาเปรียบเทียบของประเทศไนจีเรีย ชูदान แอฟริกาใต้ และเม็กซิโก	206
9	ความเปราะบางในประเทศไนจีเรีย : การประเมินความเปราะบางในระดับประเทศ	208
10	ความเปราะบางในเขตซาเฮลทางภาคเหนือของประเทศไนจีเรีย : การประเมินระดับครอบครัว	211
11	วิถีชีวิตและภัยแล้งในประเทศชูदान	213
12	ความเปราะบางทางสังคมของเกษตรกรในประเทศเม็กซิโกและอาร์เจนตินา	215
13	พื้นที่การคุกคามจากภูมิอากาศในประเทศเม็กซิโกและอาร์เจนตินา	217
14	ความผันผวนของภูมิอากาศและสภาพอากาศรุนแรงในเขตลุ่มแม่น้ำพันทาบายน-คาร์แรงลัน ประเทศฟิลิปปินส์ : การประเมินความเปราะบาง	220
15	ปัจจัยเสี่ยงจากภูมิอากาศและการทำนาในเขตลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง	223
16	ความเปราะบางของสวนชาในประเทศศรีลังกาต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	227
17	ความเปราะบางต่อโรคมะลาเรียที่เกิดจากปัจจัยด้านภูมิอากาศในบริเวณเขตที่สูงของภูมิภาคตะวันออกของแอฟริกา	229
18	ความเปราะบางต่อโรคไข้เลือดออกในประเทศจาเมกา	232

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ :

ความเปราะบางและแนวทางการปรับตัวเพื่อรับมือกับภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง

วิฑูรย์ ปัญญากุล แปลและเรียบเรียง

ISBN 978 974 8230 82 5

ออกแบบรูปเล่ม คณิตา ศิวะสกุล

พิสูจน์อักษร ชลิกา ศรีสุข

ดำเนินการผลิต สำนักพิมพ์วงกลม

พิมพ์ที่ ไทยยูเนี่ยนกราฟฟิกส์ โทรศัพท์ 0-2895-5865-6

จัดจำหน่ายโดย บริษัท อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์ จำกัด

108 หมู่ที่ 2 ถนนบางกรวย-จตุรนต์ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย

จังหวัดนนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2423-9999 โทรสาร 0-2449-9561-3

www.naiin.com

จัดพิมพ์โดย มูลนิธิสายใยแผ่นดิน

6 ซอยวัดมนานินเวศน์ 7 ถนนสุทธิสาร แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

โทรศัพท์ 0-2277-9380-1

โทรสาร 0-2277-9654

อีเมล info@greennet.or.th

เว็บไซต์ www.greennet.or.th

เลขหมู่ 551.52
ก 27
2554
เลขทะเบียน 19201
วันที่ 03/ก.ค. 2555

114.102

BSTI DEPT. OF SCIENCE SERVICE
สำนักหอสมุดฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1110013704

ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ภายใต้ “โครงการสนับสนุนการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ”